

TRAFİK VE ÇEVRE BİLGİSİ

GENEL TANIMLAR

TRAFİK: Yayaların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketleridir.

KARAYOLU : Trafik için, kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, köprüler ve alanlardır.

ARAÇ: Karayolunda kullanılabilen motorlu, motorsuz ve özel amaçlı taşıtlar ile iş makineleri ve lastik tekerlekli traktörlerin genel adıdır.

TAŞIT: Karayolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araçlardır. Makine gücü ile yürütülenlere **Motorlu Taşıt**, insan veya hayvan gücü ile yürütülenlere **Motorsuz Taşıt**, bir kazanç sağlamak için kullanılanlara **Ticari Taşıt**, ticari kazanç sağlama amacı olmayanlara **Hususi Taşıt**, resmi amaçla kullanılanlara **Resmi Taşıt** denir.

SÜRÜCÜ: Karayolunda, motorlu veya motorsuz bir aracı sevk ve idare eden kişidir.

ŞOFÖR: Karayolunda, ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren kişidir.

TRAFİK İŞARETLERİ: Trafik düzenleme amacı ile trafik zabıtası veya diğer yetkililerin yaptıkları işaretler ile **ışıklı ve sesli işaretler, işaret levhaları ve yer işaretleridir.**

GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜ: Görev sırasında, belirli araç sürücülerinin **can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak şartı** ile trafik kısıtlama veya yasaklarına bağlı olmamasıdır.

GEÇİŞ HAKKI: Yayaların ve araç kullananların diğer yaya ve araç kullananlara göre, yolu kullanma sırasındaki öncelik hakkıdır

DURMA: Her türlü trafik zorunlulukları nedeni ile aracın durdurulmasıdır. (**kırmızı ışık, yetkililerin dur işareti, yol kapanması gibi**)

DURAKLAMA: Trafik zorunlulukları dışında araçların insan indirmek-bindirmek, eşya yüklemek-boşaltmak veya kısa bir süre bekleme amacı ile aracın durdurulmasıdır.

PARK ETME: Araçların durma ve duraklama halleri dışında, genelde uzun süreli bekletilmek üzere bırakılmasıdır.

TRAFİK KAZASI: Karayolu üzerinde hareket halinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı ölüm, yaralanma veya zararlı sonuçlanmış olaydır.

TRAFİKTEN MEN: Trafik zabıtasınca, kanunda belirtilen hallerde araç ile ilgili belgelerin alınması ve aracın belirli bir yere çekilerek trafikten alıkonulmasıdır.

KARAYOLU VE TESİSLER İLE İLGİLİ TANIMLAR

TAŞIT YOLU (KAPLAMA): Karayolunun genel olarak taşıt trafiğine kullanılan kısmıdır.

YAYA YOLU (Yaya Kaldırımı) : Karayolunun taşıt yolu kenarı ile gerçek veya tüzel kişilere ait mülkler arasında kalan ve yalnız yayaların kullanımına ayrılmış olan kısımdır.

BANKET: Yaya yolu ayrılmamış karayolunda, taşıt yolu kenarı ile şev başı veya hendek iç üst kenarı arasında kalan ve olağan olarak yayaların ve hayvanların kullanacağı, zorunlu hallerde de araçların faydalanabileceği kısımdır.

ŞERİT: Taşıtların bir dizi halinde güvenli seyredebilmeleri için taşıt yolunun ayrılmış bir bölümüdür.

TEK YÖNLÜ KARAYOLU; Karayolunun yalnız bir yöndeki taşıt trafiği için kullanılmasına, **Tek Yönlü Karayolu**, her iki yönde kullanılmasına **İki Yönlü Karayolu** denir.

BÖLÜNMÜŞ KARAYOLU : Bir yöndeki trafiğe ait taşıt yolunun, bir ayrırcı ile belirli şekilde diğer taşıt yolundan ayrılması ile meydana gelen karayoludur.

ERİŞME KONTROLLÜ KARAYOLU (Otoyol): Özellikle transit trafiğe tahsis edilen, belirli yerler ve şartlar dışında giriş ve çıkışın yasaklandığı, yaya, hayvan ve motorsuz araçların giremediği, ancak izin verilen motorlu araçların yararlandığı ve trafiğin özel kontrole tabi tutulduğu karayoludur.

BAĞLANTI YOLU: Taşıt yollarının birbirine bağlanmasını sağlayan, kavşak alanı dışında kalan ve bir yönlü trafiğe ayrılmış olan karayolu kısmıdır.

GEÇİŞ YOLU: Araçların karayolundan bir mülke girip çıkması için yapılmış olan yoldur.

BİSİKLET YOLU: Karayolunun sadece bisikletler için ayrılan kısmıdır.

ANAYOL: Ana trafiğe açık olan ve bunu kesen karayolundaki trafiğin bu yolu geçerken veya bu yola girerken, ilk geçiş hakkını vermesi gerektiği işaretlerle belirlenmiş karayoludur.

TALİ YOL: Genel olarak üzerindeki trafik yoğunluğu bakımından bağlandığı yoldan daha az önemde olan yoldur.

TEHLİKELİ EĞİM: Araçların emniyetle seyrine devamı için, vites küçültmeyi gerektiren uzunluk veya açıda ki yol eğimidir.

KAVŞAK: İki veya daha fazla karayolunun kesişmesi veya birleşmesi ile oluşan ortak alandır.

ADA: Yayaların geçme ve durmalarına, taşıtlardan inip binmelerine yarayan, trafik akımını düzenleme ve trafik güvenliğini sağlama amacı ile yapılmış olan, araçların bulunamayacağı, koruyucu tertibatla belirlenmiş bölüm ve alanlardır.

YAYA GEÇİDİ: Taşıt yolunda, yayaların güvenli geçebilmelerini sağlamak üzere, trafik işaretleri ile belirlenmiş alandır.

OKUL GEÇİDİ: Genel olarak okul öncesi, ilköğretim ve orta dereceli okulların çevresinde özellikle öğrencilerin geçmesi için, taşıt yolundan ayrılmış ve bir trafik işareti ile belirlenmiş alandır

ALT GEÇİT: Karayolunun, diğer bir karayolu veya demiryolunu alttan geçmesini sağlayan yapıdır.

ÜST GEÇİT: Karayolunun, diğer bir karayolu veya demiryolunu üstten geçmesini sağlayan yapıdır.

DEMİRYOLU GEÇİDİ (Hemzemin Geçit): Karayolu ile demiryolunun aynı seviyede kesiştiği bariyerli veya bariyersiz geçitlerdir.

PARK YERİ (Otopark): Araçların park etmesi için kullanılan açık veya kapalı alandır. Taşıt yolundaki veya buna bitişik alanlardaki park yerine **Karayolu Üzeri Park yeri**, karayolu sınır çizgisi dışında olan ve bir geçiş yolu veya servis yolu ile taşıt yoluna bağlanan park yerine **Karayolu Dışı Park Yeri** denir.

DURAK: Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının yolcu veya hizmetlileri indirmek - bindirmek için durakladıkları, işaretlerle belirlenmiş yerlerdir.

GARAJ: Araçların, genellikle uzun süre durmaları için kullanılan bakım veya servisinin de yapılabileceği kapalı veya açık alan yerlerdir.

MUAYENE İSTASYONU: Araçların niteliklerini tespit ve kontrol edebilecek cihaz ve personeli bulunan yerdir.

ARAÇ TARTI İSTASYONU: Araçların yüklü veya yüksüz olarak tartıldığı yerdir.

SERVİS İSTASYONU: Araçların bakım, onarım, yağlama ve yıkama gibi işlerinin yapıldığı yerlerdir.

AKARYAKIT İSTASYONU: Araçların akaryakıt, yağ ve basınçlı hava gibi ihtiyaçlarının karşılandığı yerdir.

ARAÇLAR İLE İLGİLİ TANIMLAR

OTOMOBİL : Sürücü dahil en çok 9 **oturma yeri olan** ve insan taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır.

OTOBÜS : Yolcu taşımacılığında kullanılan sürücü dahil **9 dan fazla oturma yeri** olan motorlu taşıttır. Sürücüsü dahil oturma yeri on yediyi aşmayan otobüslere **minibüs** denir.

KAMYONET : Azami yüklü ağırlığı **3,5 tonu geçmeyen** ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır. (Sürücü ve yanındaki oturma yerleri dışında başka oturma yeri de bulunabilen, sürücü bölümü gövde ile birleşik kamyonetlere **panelvan** denir.)

KAMYON: Azami yüklü ağırlığı **3,5 tondan fazla olan** ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır.

ÇEKİCİ : Römork ve yarı römorkları çekmek için imal edilmiş olan yük taşımayan motorlu taşıttır.

Oto Kurtarıcı: Arızalı araçları çeken araçlara oto kurtarıcı denir.

LASTİK TEKERLEKLİ TRAKTÖR : Belirli şartlarda römork ve yarı römork çekebilen, ancak ticari amaçla kullanılmayan tarım aracıdır

RÖMORK : Motorlu araçla çekilen insan veya yük taşımak için imal edilmiş motorsuz taşıttır.

YARI RÖMORK : Bir kısmı motorlu taşıt veya araç üzerine oturan, taşıdığı yükün ve kendi ağırlığının bir kısmı motorlu araç tarafından taşınan römorktur.

HAFİF RÖMORK : Azami yüklü ağırlığı **750 kg** geçmeyen römorktur.

ARAZİ TAŞITI : Yolcu veya yük taşıyacak şekilde imal edilmiş, bütün tekerlekleri motordan güç alabilen motorlu taşıttır.

BİSİKLET : Üzerinde bulunan insanın adale gücü ile pedal veya el ile tekerleği döndürülmek suretiyle hareket eden motorsuz taşıttır. (Azami gücü 0,25 KW'ı geçmeyen, hızlandıkça gücü düşen ve hızı en fazla 25 km/saate ulaşıktan sonra veya pedal çevrilme ara verildikten hemen sonra gücü tamamen kesilen elektrikli bisikletler de bu sınıfa girer)

MOTORLU BİSİKLET : Azami hızı 45 kilometreyi, içten yanmalı motorlu ise silindir hacmi 50 santimetre küpü, elektrik motorlu ise azami nominal güç çıkışı 4 kilovattı geçmeyen iki veya üç tekerlekli taşıtlar ile aynı özelliklere sahip net ağırlığı 350 kg aşmayan dört tekerlekli motorlu taşıttır.

MOTOSİKLET : Azami tasarım hızı 45 km/saatten ve / veya silindir kapasitesi 50 santimetreküpten fazla olan sepetli veya sepetsiz iki veya üç tekerlekli motorlu taşıtlar ve net motor gücü 15 kw, net ağırlığı 400 kilogramı, yük taşımacılığında kullanılanlar için ise net ağırlığı 550 kilogramı aşmayan dört tekerlekli motorlu taşıttır. Bunlardan

karoseri yük taşıyabilecek şekilde sandıklı veya özel biçimde yapılmış olan ve yolcu taşımalarında kullanılmayan üç tekerlekli motosikletlere yük motosikleti (tripotör) denir.

İŞ MAKİNELERİ : Yol yapım makineleri, tarım, sanayi, bayındırlık, milli savunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan, iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş, karayolunda insan, hayvan, yük taşımada kullanılmayan motorlu araçlardır.

TAŞIT KATARI : Karayolunda bir birim olarak seyretmek üzere birbirine bağlanmış taşıtlardır.

ÖZEL AMAÇLI TAŞIT : Özel amaçla insan veya yük taşımak için imal edilmiş itfaiye, kurtarıcı, cenaze araçları gibi özel işlerde kullanılan motorlu taşıttır.

GABARI : Araçların, yüklü veya yüksüz olarak karayolunda güvenli seyirlerini temin amacı ile en fazla uzunluk, genişlik ve yüksekliklerini belirleyen ölçüdür.

TAŞIMA SINIRI (Kapasite) : Bir aracın güvenli taşıyabileceği en çok yük ağırlığı veya yolcu ve hizmetli sayısıdır.

AZAMI AĞIRLIK : Taşıtın güvenli taşıyabileceği azami yük ile birlikte ağırlığıdır.

YÜKSÜZ AĞIRLIK : Üzerinde insan veya yük bulunmayan ve akaryakıt deposu dolu olan bir aracın taşıması zorunlu alet ve donanımı ile birlikte toplam ağırlığıdır.

YÜKLÜ AĞIRLIK : Bir taşıtın yüksüz ağırlığı ile taşımakta olduğu sürücü, hizmetli, yolcu ve eşyanın ağırlığıdır.

DİNGİL AĞIRLIĞI : Araçlarda aynı dingile bağlı tekerleklerden, karayolu yapısına aktarılan ağırlıktır.

KARAYOLU YAPISI VE TRAFİK İŞARETLERİNİN KORUNMASI

Karayolu yapısı üzerine, trafiği güçleştirecek, tehlikeye sokacak veya engel yaratacak, trafik işaretlerinin görülmelerini engelleyecek veya güçleştirecek şekilde bir şey koymak, atmak, dökmek, bırakmak ve benzeri hareketlerde bulunmak yasaktır.

Karayolu yapısı, trafik işaretleri ve karayoluna ait diğer yapı ve tesisler üzerlerine yazı yazarak, çizerek veya başka şekillerde bozmak, yerlerini değiştirmek veya ortadan kaldırmak, yasaktır.

Meydana gelen tehlike ve engeller, ilgili kuruluşlar ve zabıta ortadan kaldırılır, bozukluk ve eksiklikler yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşlarca derhal giderilir, zarar karşılıkları ve masrafları sorumlulara ödetilir.

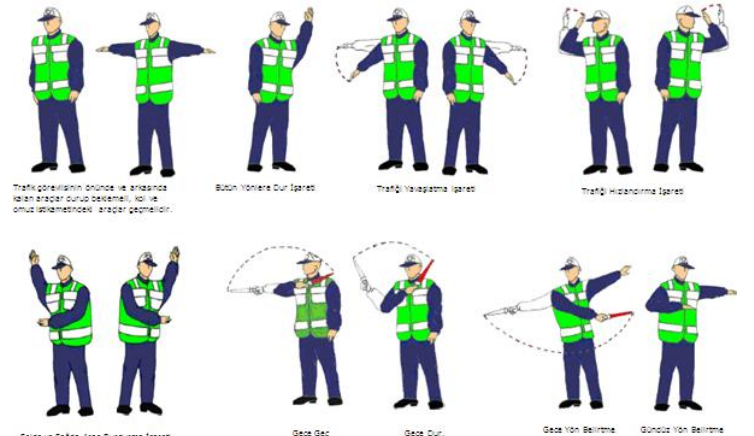
TRAFİK İŞARETLERİ ve İŞARETLERE UYMA ÖNCELİK SIRASI:

1- Trafik görevlisinin işaretleri, 2- Sesli ve ışıklı trafik işaretleri, 3- Trafik işaret levhaları, 4- Yol çizgileri

ÖNDEKİ TAŞITI GEÇMEK YASAKTIR

1- Trafik Görevlisinin İşaretleri

- Trafik görevlisinin duruş pozisyonuna göre sağ ve sol kol istikametinde olan yollar trafiğe açık, ön ve arka cephesinde olan yollar kapalıdır.** Bu pozisyonda her iki kol yere paralel biçimde açılabilir gibi, her iki kol aşağıya da bırakılabilir.
- Trafik görevlisinin sağ veya sol kolundan biri yukarı, diğerini aşağı pozisyona çevirdiğinde yol bütün yönlere kapalı olup daha önce kendisine açık olan yolun kapanacağı, kapalı olan yolun ise açılacağı anlamındadır.** Trafik görevlisinin bir yön değiştirme hareketine kadar taşıt sürücülere hareket edemez. Ancak daha önce yol kendisine açık olup dönüş yapmak üzere kavşak içerisine giren taşıtlar kavşaktan terk ederler.
- Araç Durdurma İşareti;** Trafik görevlisinin, sağ kolunu yukarı kaldırıp sol eliyle sağ tarafı göstermesi araç durdurma işareti "Sola", Sol kolunu kaldırıp sağ eliyle sol tarafı göstermesi ise araç durdurma işareti "Sağa" dır. Görevli kişinin düdüğünü kısa kısa, uzun süreli çalması **hızlan**, uzun, güçlü ve kesiksiz olarak çalması **dur** anlamındadır.
- Trafiği hızlandırma işareti;** Trafik polisi, sağ veya sol kolunu dirsekten kırmak suretiyle yukarı kaldırıp yere paralel hale getirir.
- Trafiği yavaşlatma işareti;** Trafik polisi, yavaşlatmak istediği yöne cephesi dönük durur ve sağ yada sol kolunu omuzdan, yere paralel oluncaya kadar kaldırıp 45 derece ile 90 derece arasında yavaş yavaş sallır.

- **Gece Geç İşareti:** İşaret çubuğunun ışıklandırılmış ucu baş hizasından yere paralel oluncaya kadar açılmak suretiyle yapılan harekettir.
- **Gece Dur İşareti:** işaret çubuğu vücudun sağından soluna doğru 45 derecelik bir açı ile hareket ettirilir.

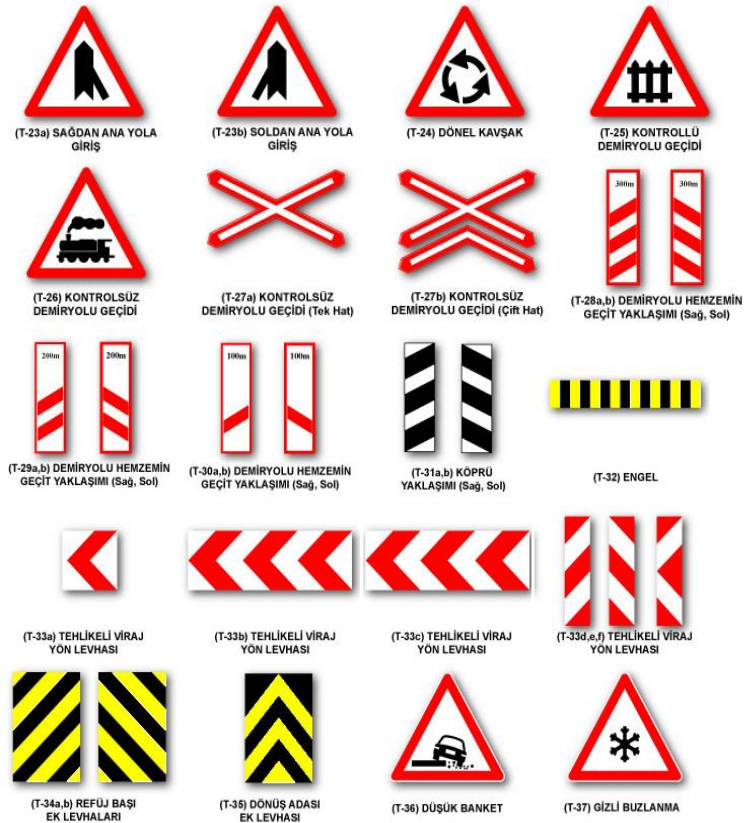
2- Işıklı Trafik İşaretleri

- **Kırmızı Işık:** Yolun trafiğe kapalı olduğunu ve durmak gerektiğini bildirir. Aksini gösteren bir işaret yoksa durulur ve yolun trafiğe açılması beklenir.
- **Yeşil Işık:** Yolun trafiğe açık olduğunu gösterir. Aksine bir işaret yoksa durmadan geçilir.
- **Sarı ve Kırmızı Işık Birlikte Yanması:** Yol trafiğe açılmak üzeredir, harekete hazırlanılır.
- **Yeşil Işıktan Sonra Yanan Sarı Işık:** Yolun trafiğe kapanmak üzere olduğunu bildirir. Bu ışık yandığında, emniyetle durulamayacak kadar yaklaşılmışsa normal geçiş yapılır. Aksi halde durulur.
- **Fasıllı (Aralıklı) Yanıp Sönen Sarı Işık:** Uyarı ve yol ver anlamındadır. Bu yerin yavaş ve dikkatli geçilmesini bildirir.
- **Fasıllı (Aralıklı) Yanıp Sönen Kırmızı Işık:** Dur işaret levhası ile aynı anlamdadır. Mutlak duruş yapılmasını ve gidilecek yolun açık ve müsait olduğu görüldükten sonra yeniden hareket edilmesini bildirir.
- **Işıklı Oklar:** Dönüşleri düzenler. Ok yönünde dönüş yapacak olan sürücüler ışıklı okun yeşil yanmasını beklemelidir.
- **Sesli ve Yazılı Işık:** Araç trafiğine göre yayaların hareketlerini düzenleyen ışıklar olup, sesli veya yazılı mesaja göre hareket edilir.

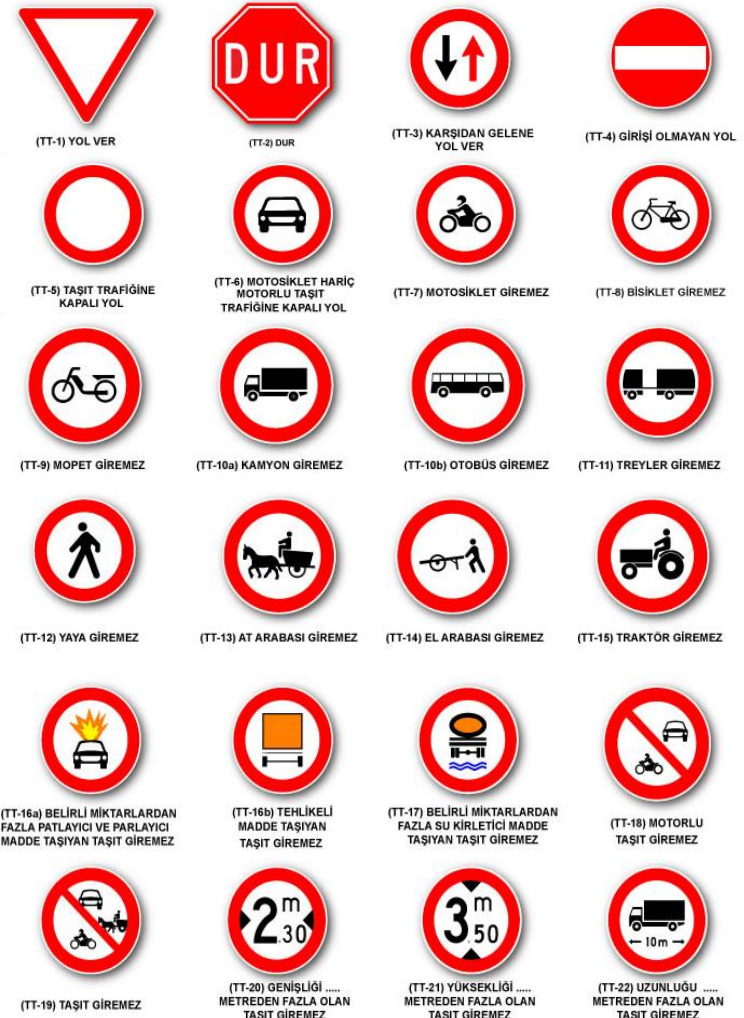
3- Trafik İşaret Levhaları:

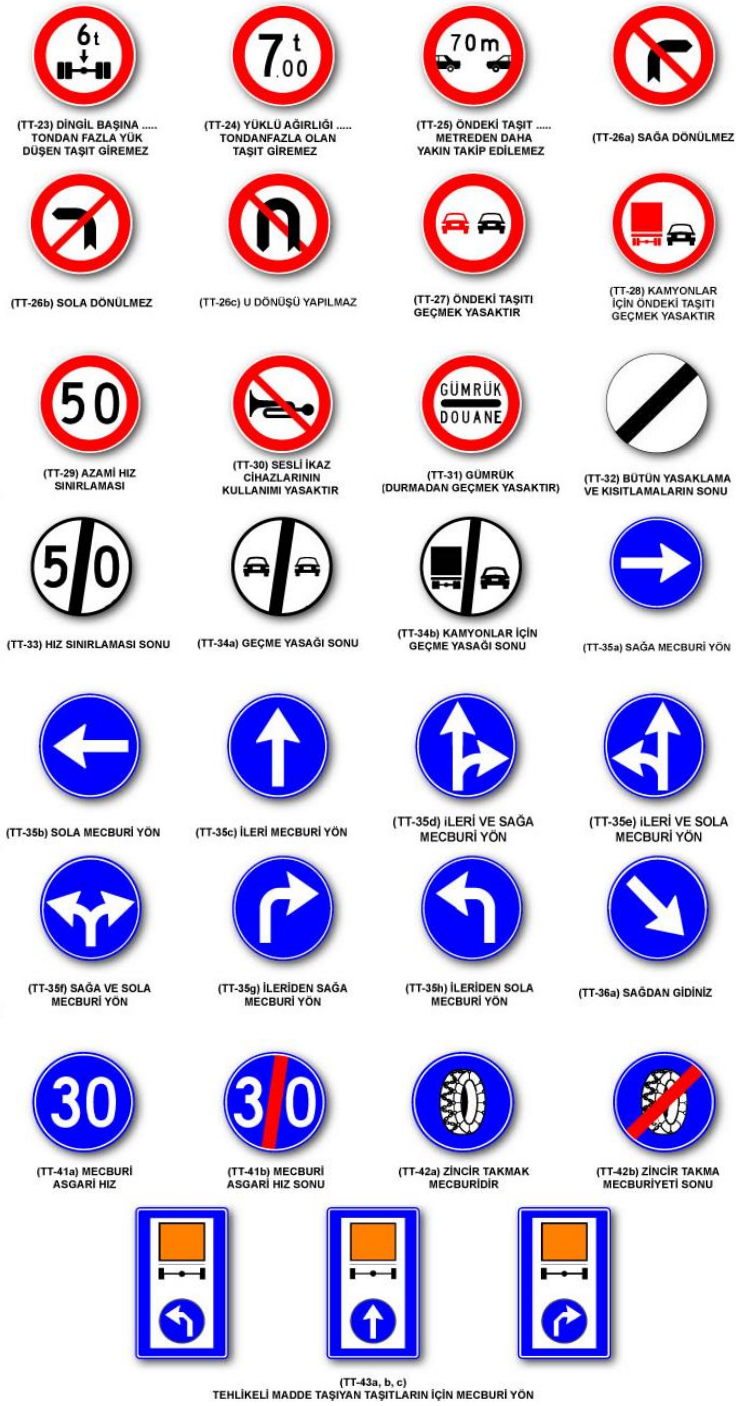
Yol kullanıcılarına yol ve çevresi hakkında yazı ve sembollerle bilgi verilmesini sağlar.

Tehlike Uyarı İşaretleri: Yol üzerindeki tehlikeler ve özellikleri hakkında bilgi veren işaretlerdir.

Trafik Tanzim İşaretleri: Çeşitli yasaklama ve kısıtlamalar hakkında bilgi veren işaretlerdir.

Bilgi İşaretleri: Yol ve çevresi ile yol güzergâhında bulunan yerleşim birimleri ve yolculuk sırasında gerekebilecek diğer yardımcı hizmetler hakkında bilgi veren işaretlerdir.

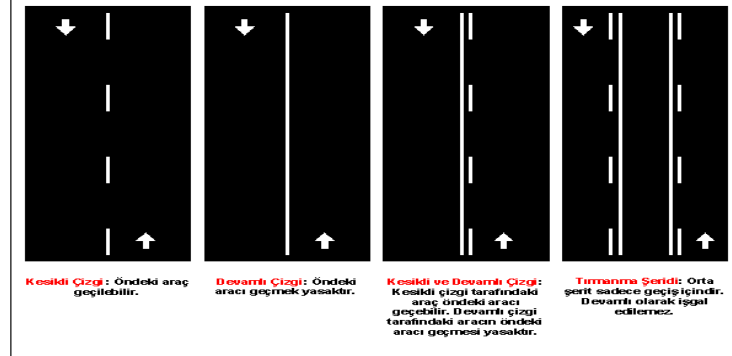
Duraklama ve Park etme İşaretleri: Duraklama ve park etme alanlarını ve yasaklanmış alanları belirtir.

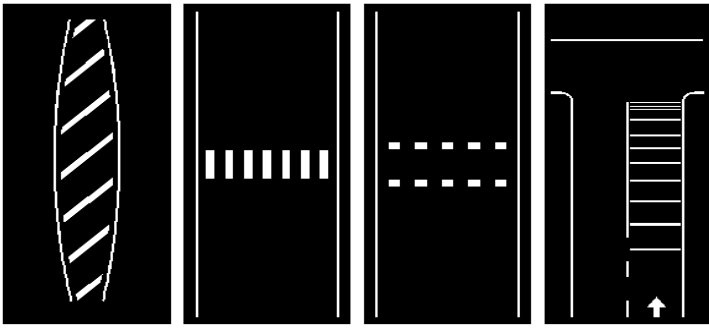
Otoyol İşaretleri: Otoyol ile ilgili standartları ve yol güzergâhı ile ilgili bilgi veren işaretlerdir.

4- Yol Çizgileri

- **Kesik Yol Çizgisi:** Kurallara uymak şartıyla öndeki araç geçilebilir, şerit değiştirilebilir.
- **Devamlı Yol Çizgisi:** Bu çizgi boyunca hiçbir sebeple öndeki araç geçilemez, şerit değiştirilemez.
- **Yan yana Kesik ve Devamlı Yol Çizgisi:** Sadece bir yönde geçme yasağı getirmiştir. Bu çizgi boyunca araca yakın olan çizginin anlamına göre hareket edilir.
- **Yan Yana iki Devamlı Yol Çizgisi:** Bu çizgi taşıt yolunu bölünmüş yol durumuna getirmiştir. Hiçbir sebeple çizgilerin soluna geçilmez.

Taralı alana girilmez

Yaya geçidi

Yaya geçidi

Yaya geçidi

Yaya geçidi

- **Park Yeri Çizgileri:** Araçların duracakları yerleri belirlemek amacıyla park yerlerine çizilen çizgilerdir.
- **Yaya Geçidi Çizgileri:** Yayaaların karşıdan karşıya güvenli geçmelerini sağlamak amacıyla taşıt yolu üzerine çizilen çizgilerdir.
- **Yön Okları:** Özellikle kavşak yaklaşımlarında gidilecek veya dönülecek yöne göre zamanında uygun şeride girilmesini gösteren çizgilerdir.
- **Azami Hız Sınırı:** Taşıt yolu üzerine yazılan sayılar bu yol kesimindeki azami hızı gösterir.

Diğer İşaretleme Elemanları

Karayolu Kenar Taşları: Trafikğin özellikle geceleri güvenli bir şekilde akışını sağlamak için banket bitim noktalarına her 50 m'de bir dikilmiş taşlardır. Yolu sağındaki taşlarda kırmızı, solundaki taşlarda ise beyaz reflektif malzeme bulunur.

Kar Direkleri: Çetin kış şartlarında güvenli bir trafik akışını sağlamak için yolu banket bitim noktalarına belirli aralıklarla dikilmiş direklerdir.

Yer Butonları: Hız yavaşlatıcı ve şerit belirleyici olarak kullanılır.

Oto Korkuluklar: Karayolunda seyreden araçların yoldan çıkma, savrulma gibi durumlarını önlemek için belirli yükseklikte darbe emici özelliği olan metal, beton veya çelik halatlı düzeneklerdir.

UYUŞTURUCU VE ALKOL ALMAK, EHLİYETSİZ ARAÇ KULLANMAK

- Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin karayolunda araç sürmeleri yasaktır.
- **Uyuşturucu veya uyarıcı madde aldığı tespit edilen sürücülere 3.600 TL idari para cezası verilir ve sürücü belgesi 5 yıl süreyle geri alınır.** Bu kişiler hakkında ayrıca Türk Ceza Kanunu hükümleri uygulanır.
- **0,50 promil üzerinde alkol almış hususi otomobil sürücülere ve 0,20 promil üzerinde alkol almış diğer araç sürücülere aşağıda belirtilen şekilde cezalandırılır.**
- Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı yada alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, teknik cihazlar kullanılması kabul etmeyen sürücülere **2.000 TL idari para cezası ile sürücü belgesi 2 yıl süre ile geri alınır.**
- Belirtilen değerden fazla alkol alarak araç kullandığı tespit edilen araç sürücülere suçun işlendiği tarihten geriye doğru 5 yıl içinde; **Birinci defada**, 700 TL idari para cezası ile birlikte sürücü belgesi **6 ay süre ile geri alınır.** İkinci defada, 877 TL idari para cezası ile birlikte sürücü belgesi **2 yıl süre ile geri alınır.** Ayrıca bu sürücüler Sağlık ve İşçileri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte gösterilen Sürücü Davranışlarını Geliştirme Eğitimine tabi tutulur. Eğitimi başarı ile tamamlayanlara ehliyetleri süre sonunda geri verilir. **Üç veya üçten fazla ise**, 1.407 TL idari para cezası ile birlikte sürücü belgesi **5 yıl süre ile geri alınır.** Ayrıca Psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulur. Süre sonunda uygun görülenlere belgeleri iade edilir.
- Yapılan tespit sonucunda 1.00 promil üzerinde alkollü olduğu tespit edilen sürücüler hakkında Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesinin 3 fıkrası hükümleri uygulanır (2 yıla kadar hapis cezası)

- **Motorlu araçların, sürücü belgesi sahibi olmayan kişiler tarafından karayollarında sürülmesi ve sürülmesine izin verilmesi yasaktır.**
- Sürücü belgesi olmayan, sürücü belgesi geçici olarak veya tedbirin geri alınan ve sürücü belgesi iptal edilmişlerin araç kullanarak trafiğe çıktıkları tespiti halinde, bu kişilere 1.407 TL idari para cezası verilir. Ayrıca, aracın sürücü belgesiz kişilerce sürülmesine izin veren araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir.
- Sürücü belgesi sahiplerinin, sürmeye yetkili oldukları araçların dışındaki araçları sürmeleri yasaktır. Aykırı hareket eden sürücüye 700 TL idari para cezası verilir. Bu kişilere araç kullandıran araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir.
- Sürücü sertifikaları, sınıfına uygun sürücü belgesine dönüştürülmedikçe sahiplerine karayolunda araç kullanma yetkisi vermez. Sürücü sertifikasını sürücü belgesine dönüştürmeden karayolunda araç kullandığı tespit edilen sürücüye 700 TL idari para cezası verilir. Bu kişiye araç kullandıran araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir.

- Ticari amaçla yük ve yolcu taşımacılığı yapan sürücüler **24 saatlik** herhangi bir süre içinde; toplam olarak **9 saatten** ve devamlı olarak **4,5 saatten fazla araç sürmeleri yasaktır. 4,5 saatlik devamlı sürmeden sonra en az 45 dakika dinlenmek zorunludur.** Bu dinlenme süresi 4,5 saatlik kullanım süresinin içinde **15'er dak.** olarak ta kullanılabilir.
- Otobüs, kamyon ve çekici araçlarında çalışma, sürme, dinlenme sürelerinin tespiti **takograf** adı verilen cihazı ile yapılır. Takograf kayıtları **1 ay süre ile araçlarda, 5 yıl süre ile işyerlerinde** muhafaza edilir.

- Ticari olarak yük veya yolcu taşımacılığı yapmak için sürücüler Src ve Psiko-teknik belgesi almalıdır. **Src1:** Uluslar arası Yolcu Taşımacılığı, **Src2:** Yurt içi Yolcu Taşımacılığı, **Src3:** Uluslar arası Eşya – Kargo Taşımacılığı, **Src4:** Yurt içi Eşya-Kargo Taşımacılığı, **Src5:** Tehlikeli Madde Taşımacılığı

KARAYOLU KULLANIM KURALLARI

Aksine bir işaret bulunmadıkça bütün sürücüler araçlarını;

- Gidiş yönüne göre yolu en sağından sürmek,
- Çok şeritli yollarda, yol ve trafik durumuna göre hızının gerektirdiği şeritten sürmek,
- Şerit değiştirmeden önce, gireceği şeritteki araçların emniyetle geçmesini beklemek,
- Trafik aksatacak veya tehlike oluşturacak şekilde şerit değiştirmemek,
- İki yönlü dört veya daha çok şeritli yollarda, aksine bir işaret bulunmadıkça motosiklet, otomobil, minibus, kamyonet ve otobüs dışındaki araçları sürerler, geğme ve dönme dışında, en sağ şeritten sürmek **zorundadırlar.**

Sürücülerin;

- Geçme, dönme, duraklama ve park etme gibi haller dışında şerit değiştirmeleri,
- İki şeridi birden kullanmaları,
- Sol şeridi sürekli olarak işgal etmek,
- İşaret vermeden şerit değiştirmeleri,
- Araçların cinsine ve hızına uygun olmayan şeritten gitmeleri **yasaktır.**

HIZ KURALLARI

Sürücüler hızlarını; kullandıkları aracın cinsine, teknik özelliklerine, aracın yük durumuna, görüş mesafesi, hava - yol durumu ve trafik yoğunluğuna göre ayarlamak **zorundadır.** Aksine bir işaret bulunmadıkça yerleşim yeri içinde, dışında ve otoyollarda römorksuz araçlar için saatteki azami hız sınırları şöyledir.

Araç Cinsi	Yerleşim Y. İçi	Yerleşim Y. Dışı		Otoyol
		İki Yönlü Yol	Bölünmüş Yol	
Otomobil (M1, M1G)	50	90	110	120
Minibüs (M2), Otobüs (M3)	50	80	90	100
Kamyonet (N1, N1G)	50	80	85	95
Panelvan (N1)	50	85	100	110
Kamyon, Çekici (N2, N3)	50	80	85	90
Motosiklet (L3) (Silindir hacmi 50 cm küpü geçen sepiatsız iki tekerlekli)	50	80	90	100
Motosiklet (L4, L5, L7) (Sepetli iki tekerlekli, 3 tekerlekli, 4 tekerlekli, elektrikli)	50	70	80	80
Motorlu Bisiklet (L1, L2, L6) (Silindir hacmi 50 cm küpü geçmeyen iki veya dört tekerlekli içten yanmalı veya elektrikli)	30	45	45	Giremez
Tehlikeli Madde Taşıyan Araçlar Özel izin belgesi ile karayoluna çıkan araçlar	30	50	50	60
Lastik Tekerlekli Traktör	20	30	40	Giremez
Arızalı Araçları Çeken Araçlar	20	20	30	40
İş Makineleri	20	20	20	Yolum yapım baki veya işletmesinden izin alınarak girebilir
Servis freni bozuk araçları çeken araçlar	15	15	15	-

Zorunlu haller dışında şehirlerarası karayolunu kullanan **motorlu araçlarda**, araç cinsi gözetilmeksizin **asgari hız sınırı 15 km/s, otoyollarda ise 40 km/s'dir..**

Araçlara **römork veya yarı römork** takıldığında **azami hız sınırından saatte 10 km/s. düşmesi** gerekir.

Tehlikeli madde taşıyan araçlar boş olarak trafiğe çıktığında, **kendi sınıfındaki araçlara ait hızla sürülebilir.**

Geçme sırasında, azami hız sınırları aşılabılır. Geçiş tamamlanınca belirtilen hız limitlerine inilmesi gerekir.

Trafik kurallarına aykırı hareket eden sürücülere para ve puan cezası verilir. İhlal edilen her bir trafik kuralı için, ihlalin özelliğine göre 5'ten 20'ye kadar ceza puanı verilir ve sürücü belgesi siciline kaydedilir.

Hız sınırlarını, **%10 aştığı** tespit edilen sürücülere, ceza işlemi uygulanmaz.

Hız sınırını **%10 dan %30'a** kadar aşan sürücülere **hafif para cezası** ve **10 ceza puanı**, **%30 dan fazla aşan sürücülere hafif para cezası ve 15 ceza puanı** uygulanır. Hız sınırlarını **%30 dan fazla aşmak** suretiyle ihlal suçunun işlendiği tarihten geriye doğru **bir yıl içerisinde 5 defa** ihlal ettiği tespit edilenlerin sürücü belgeleri **1 yıl süre ile geri alınır**. Süresi sonunda **psiko-teknik** değerlendirilmeden ve **psikiyatri** uzmanının muayenesinden geçirilerek sürücü belgesi almasına mani hali olmadığı anlaşılanların belgeleri iade edilir.

Hız sınırlarının aşılp aşılmadığını, tespit etmekte kullanılan cihazların yerini tespit veya sürücüyü ikaz eden her türlü cihazın imalı, ithali ve araçlarda bulundurulması yasaktır. Bu cihazları araçlarında bulunduranlar **hafif para cezası ile 4 aydan 6 aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılır**, cihazlarına el konulur.

Azami ağırlığı **12 tonu** geçen **kamyon ve çekiciler** ile azami ağırlığı **10 tonu** geçen **otobüslerde** hız sınırlayıcı cihaz bulundurulması ve kullanılması zorunludur.

HIZ AZALTILMASI GEREKEN YERLER

Sürücüler:

- Kavşaklarla ve tepe üstlerine yaklaşırken
- Dönemeçlere girerken ve dönemeçli yollarda ilerlerken,
- Yaya, okul ve demiryolu geçitlerine yaklaşırken,
- Tünel, dar köprü ve menfezlere yaklaşırken,
- Yapım, bakım ve onarım çalışmaları yapılan yol kesimlerine yaklaşırken **Hızlarını azaltmak zorundadırlar.**

TAŞITIN DURDURULMASI:

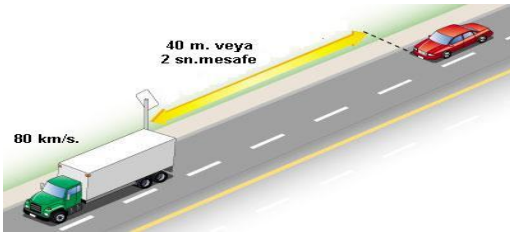
Sürücünün, tehlikeyi görüp ayağını gaz pedalından çekerek, frene basması için geçen süreye **"İntikal Süresi"** (Reaksiyon Süresi) denir. İntikal süresi 0,75 sn. dir. Aracın intikal süresi içerisinde almış olduğu yola **"İntikal Mesafesi"** denir. Fren pedalına basılması ile tekerleklerin tam kilitlenip kızaklamanın başlaması arasında bir zaman geçmektedir ki buna **"Fren Mesafesi"** denir. İntikal mesafesi ile fren mesafesinin toplamı **duruş mesafesini** oluşturur.

Düz, asfalt kaplamalı, kuru yüzeyli bir yolda **90 km/s** hızla giden bir aracın intikal mesafesi 18,75 m, duruş mesafesi ise yaklaşık **72 m**.dir.

TAKİP MESAFESİ

Sürücüler, önlerinde giden araçları, güvenli ve yeterli bir mesafeden takip etmek zorundadırlar. **Bu mesafe, kendi araçlarının kilometre cinsinden saatteki hızının en az yarısı kadar metredir.** Örneğin, **90 km./s** hızla giden bir aracın öndeki aracı takip mesafesi **45 m.** dir. Takip mesafesi aynı zamanda, takip eden aracın **2 saniye**de kat edeceği yol uzunluğu kadardır. Bu sürenin tespitinde, **88-89** yöntemi kullanılır. (Bu sayılar aralıksız söylendiğinde aradan iki saniye geçmektedir)

- Kol ve grup halinde araç kullananlar, araçları arasında diğer araçların güvenli girebilecekleri açıklıklar bulundurmamak zorundadırlar. Bu açıklıkların ölçüsü takip mesafesinden az olamaz.
- Tehlikeli madde taşıyan araç sürücüleri, yerleşim yerleri dışında diğer araçları **50 m.** den daha yakın takip edemezler.
- Hava yağmurlu, yol ıslak ve çamurluysa takip mesafesi güvenlik nedeniyle biraz daha fazla bırakılmalıdır.

ÖNDEKİ ARAÇI GEÇME KURALLARI:

Öndeki aracı geçmeye başlamadan önce uyulacak kurallar:

- Önünde giden aracın bir başka aracı geçme niyetini belirten uyarma işaretini vermemiş bulunmasına,
- Arkadan gelen bir başka sürücünün kendisini geçmeye başlamamış olmasına,
- Geçme için kullanılacak şeridin yeterli kadar ilerisinin görüşe açık ve boş olmasına,
- Geçişin, geçilen araç için büyük bir güçlük oluşturmamasına ve araçların geçişe uygun durumda bulunmasına,
- Araçların hız farkları ve uzunlukları itibarıyla geçiş için yeterli mesafenin bulunup bulunmadığına **dikkat etmeleri zorunludur.**

Öndeki Aracı Geçme:

Geçme, geçilecek aracın solundaki şeritten yapılır. **Geçecek araç sürücüsü:**

- Sola sinyal verir, geçilecek araç sürücüsünü gündüz korna ile, gece selektör ile uyarır.
- Geçilecek araca takip mesafesi kadar önceden sol şeride geçer.
- Geçilen araç, geriye görme aynasından görülünceye kadar geçiş şeridinde ilerler.
- Sağa sinyal verdikten sonra sağ şeride girerek geçiş işlemini tamamlar.
- Sağdan Geçmek Yasaktır. Ancak;**
 - Sola dönüş yapmak için yolun soluna yanaşan aracın,
 - Yolun ortasından giden tramvayların,
 - Görev gereği yolun sonunda duran geçiş üstünlüğüne sahip araçların, **sağdan** geçilebilir.
- Gidişe ayrılmış yol bölümlerinde, şerit değiştirmek şartı ile **bir şeritteki taşıtların diğer şeritteki taşıtlardan hızlı gitmesi geçme sayılmaz**
- Geceleri öndeki aracı geçme sırasında öndeki aracın yanına gelinceye kadar yakını gösteren ışıkların kullanılması **zorunludur.**

GEÇMEK İSTEYEN ARAÇA YOL VERME

Sürücüler, kendilerini geçmek isteyen araçların işaretini alınca:

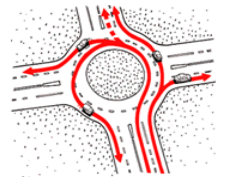
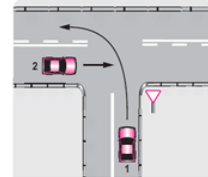
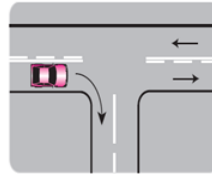
- İki yönlü, iki şeritli yollarda taşıt yolunun sağ kenarına yakın gitmek,
- Dörtten fazla şeritli ve bölünmüş yollarda bulunduğu şeridi izlemek,
- Hızını artırmamak,
- Dar taşıt yollarında**, geçme kolaylığı sağlamak, gerekirse yavaşlamak veya durmak **zorunladır.**
- Sürücülerin arkadaki araca dönüş ışıklarıyla geç işareti vermeleri yasaktır.
- Geçilen araç sürücülerinin, kendilerini geçmek isteyen sürücülere yol vermemeleri, hız arttırmaları ve sola dönüşü geçmeleri yasaktır.

Öndeki Aracı Geçmenin Yasak Olduğu Yerler:

- Geçmenin trafik işareti ile yasaklandığı yerler,
- Görüş yetersizliği olan tepe üstlerine, dönemeçlere yaklaşırken ve dönemeçli yollarda ilerlerken,
- Yaya ve okul geçitlerine yaklaşırken,
- Kavşaklara yaklaşırken ve kavşaklarda,
- Demiryolu geçitlerine yaklaşırken ve demiryolu geçitlerinde,
- Gidiş ve geliş için birer şeridi bulunan iki yönlü trafiğin kullanıldığı köprü ve tünellerde yaklaşırken **önerindeki aracı geçmeleri yasaktır.**

ARAÇLARIN DÖNÜŞLERİ VE MANEVRA KURALLARI:

Sürücüler kavşaklara yaklaşırken; yerleşim yerlerinde **30 metre**, yerleşim yerleri dışında **150 metre** mesafe içinde ve kavşaklarda şerit değiştirmeleri yasaktır. Bu nedenle kavşaklarda dönüş yapacak olan sürücüler bu mesafelerden önce gidecekleri yöne göre uygun şeride girmelidirler. Kaplama üzerinde şerit seçim okları mevcutsa; dönüş yapacak sürücülerin dönüş yönünü gösteren okun bulunduğu şeride girmeleri zorunludur.

Sağa dar kavisle

Sola geniş kavisle dönülür

Sağa dönüş yapacak sürücülerin uyacağı kurallar:

- Sağ sinyal işareti verilir.
- Sağ şeride veya işaretli dönüş izni verilen şeride girilir.
- Hız azaltılır. Vites Küçültülür.
- Dar bir kavisle dönülür.
- Dönüş tamamlanınca kadar işaret vermeye devam edilir.
- Dönüş sırasında ilk geçiş hakkı yayalara, varsa bisiklet yolundaki bisikletlilere verilir.
- Dönülen yolun gidiş şeridine veya gidişe ayrılmış en sağ şeride girilir.

Sola dönüş yapacak sürücülerin uyacağı kurallar:

- Sol sinyal işareti verilir.
- Çok şeritli yollarda gidişe ayrılan şeritlerden en soldaki şeride, iki şeritli ve iki yönlü karayollarında sağ şeridin soluna yanaşılır,
- Hız azaltılır. Vites küçültülür
- Dönüşe başlamadan sağdan ve karşıdan gelen taşıtlara ilk geçiş hakkı verilir.
- Geniş kavisle dönülür.
- Dönüş sırasında ilk geçiş hakkı yayalara varsa bisiklet yolundaki bisikletlilere verilir.
- Girilen yol çok şeritli ise en sağ şerit veya uygun bir şeride girilir.

Dönel kavşaklarda dönüş yapacak sürücülerin uyacağı kurallar:

- Sürücüler, Dönel kavşağa yaklaşırken döneceği veya gideceği yöne göre uygun şeride girmelidir.
- Sağa dönmek isteyen sürücüler en sağ şeride.
- Sola veya geriye dönmek isteyen sürücüler en sol şeride
- Doğrudan devam edecekler ise yol üç şeritli ise orta şeride iki şeritli ise sağ şeride girmelidir.
- Kavşak içerisinde şerit değiştirmek yasaktır.

ARAÇLARIN MANEVRALARI İLE İLGİLİ KURALLAR:

Sürücülerin;

- İşaret vermeden manevraya başlamaları,
- İşaret verdiği anda aniden şerit değiştirmeleri,
- Manevraya başladıktan sonra işaret vermeleri yasaktır.
- İşaret verilmeden önce, iç ve dış aynalardan ve gerekli hallerde sürücünün başını çevirip bakması ile ön, arka ve yanlarda trafik durumu kontrol edilir.

Gerİ Gİtme ve Gerİ Dönüşler

Sürücülerin:

- Bağlantı yolları, oto yollar ve tek yönlü yollarda geri gitme ve geri dönmeleri yasaktır.
- Kamyon, otobüs, çekici, römork ve yarı römork takılı bir aracın geri manevrası sürücünün görüşüne açık alanda emniyetle yapılamıyorsa ise sürücü, aracın arkasında bir gözcü bulundurmak zorundadır.

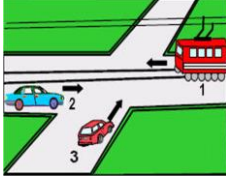
KAVŞAKLARDA İLK GEÇİŞ HAKKI KURALLARI

Kavşaklara yaklaşan sürücüler, **yavaşlamak, dikkatli olmak, geçiş hakkı olan araçların önce geçmesine imkan vermek zorundadırlar.**

Kavşaklara yaklaşan sürücüler; **1-Görevli kişilerin verecekleri talimatlara, 2- Trafik ışıklı işaret cihazlarına, 3- Trafik işaret levhaları, 4-Yol ve yer işaretlerine uymak** zorundadır.

Trafik zabıtası veya trafik işaret levhası veya ışıklı işaret cihazları bulunmayan (Kontrolsüz) kavşaklarda;

- Bütün sürücüler, geçiş üstünlüğüne sahip olan araçlara,
- Doğru geçmekte olan tramvaylara,
- Doğru geçen tramvay hattı bulunan karayoluna çıkan sürücüler, bu yoldan geçen araçlara,
- Bölünmüş yola çıkan sürücüler bu yoldan gelen araçlara,
- Tali yoldan anayola çıkan sürücüler anayoldan gelen araçlara,
- Dönel kavşağa gelen sürücüler dönel kavşak içindeki araçlara,
- Bir iz veya mülkten karayoluna çıkan sürücüler karayolundan gelen araçlara,
- Dönüş yapan sürücüler, doğru geçmekte olan araçlara ilk geçiş hakkını vermek zorundadır

Kavşak kollarının trafik yoğunluğu bakımından farklı olduğu işaretlerle belirtilmemiş ise (Kavşak Kolları Eşit ise);

- Motorsuz araç sürücüleri, motorlu araçlara,
- Lastik tekerlekli traktör ve iş makinesi sürücüleri, diğer motorlu araçlara,
- Motorlu araçlardan soldaki, sağdan gelen araca,
- Kavşağa gelen sürücüler, kavşak giriş ve çıkışlarında kurallara uygun olarak karşıya geçen yayalara, **ilk geçiş hakkını vermek zorundadırlar.**

Ayrıca;

- İşli trafik işaretleri izin verse bile trafik akımı, kendisini kavşak içinde durmaya zorlayacak veya diğer doğrultudaki trafiğin geçişine engel olacak ise, sürücünün kavşağa girmeleri **yasaktır.**
- Sürücünün kavşakta gereksiz olarak yavaşlamaları, durmaları, araçtan inmeleri veya araçlarının motorlarını durdurmaları **yasaktır.**
- Aksine bir işaret olmadıkça, bütün kavşaklarda araçlar, ray üzerinde hareket eden taşıtlara ilk geçiş hakkını vermek **zorundadırlar.**

GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜNE SAHİP ARAÇLAR

1- Ambulans (Cankurtaran), 2- İtfaiye, 3-Güvenlik ve asayiş ile ilgili görevli araçlar(Polis Zabıta araçları), 4- Trafik hizmetlerine ait araçlar (Trafik zabıta araçları) 5- Kar ve buz mücadelesi çalışmalarında görevli araçlar, 6- Sivil savunma hizmetlerine ait araçlar (alarm sırasında), 7 – Koruma araçları ve korunan araçlar (Görevin devamı süresince)

Geçiş üstünlüğüne sahip araçların tepe ışıkları, 150 m den görülebilen, ses uyarı işaretleri ise 150 m den duyulabilecek şekilde olmalıdır. Cankurtaran, trafik ve genel zabıtaya ait araçlarda **mavi-kırmızı veya mavi**, Karayolları Genel Müdürlüğünün sadece trafik hizmetlerine tahsis edilen araçlarında **mavi**, itfaiye ve sivil savunma araçlarında **kırmızı** renk ışık veren tepe lambaları bulunur. Sarı renkli tepe lambası yol bakım, onarım araçları, kurtarıcı araçlar, ağır ve boyutları bakımından özel izinle karayoluna çıkan araçlara eskortluk eden araçlarda bulunur bu ışık geçiş üstünlüğü hakkı vermez.

Geçiş üstünlüğüne sahip bir aracın duyulur veya görülür işaretini alan sürücüler, bu araçların kolayca ilerlemelerini sağlamak için taşıt yolu üzerinde yer açmak, gerekiyorsa durmak ve bu araçlar tarafından tamamen geçinceye kadar beklemek zorundadırlar.

Bir kavşakta iken böyle bir işaret alan araç sürücüsü, derhal kavşağı boşaltmak ve gerekiyorsa emniyetli bir mesafe uzaklaştıktan sonra geçişi engellemeyecek şekilde durmak ve bu araçlar tamamen geçinceye kadar beklemek zorundadır.

Cankurtaran dışında, yaralı ve acil hasta taşıyan ve geçiş üstünlüğüne sahip oldukları ayrım işaretiyle belirlenmemiş olan araçlar, geçiş üstünlüğü hakkını, gereksiz olmamak şartı ile kendilerine taşıt yolu üzerinde yer açılmasını sağlamak için yeterli şekilde ses cihazlarını ve ışık işaretlerini kullanarak, gerektiğinde el ve kol işareti yaparak, karayolunu kullananları uyarmak suretiyle kullanılır.

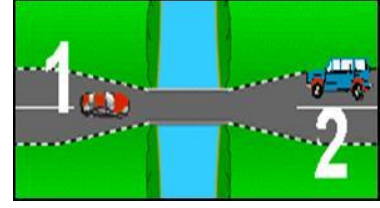
GELEN TRAFİKLE KARŞILAŞMADA GEÇİŞ KOLAYLIĞI SAĞLAMA:

Araç sürücüleri; İki yönlü trafiğin kullanıldığı yollarda; karşı yönden gelen araçların hareketini zorlaştıran bir durum varsa, geçişi kolaylaştırmak için yer ayırarak, aracını sağ kenara yanaştırmak, gerekli hallerde sağa yanaşıp durmak zorundadırlar.

Tehlikeli eğimli yollarda karşılaşma hallerinde; çıkan araç için geçiş gücü veya mümkün değilse, güvenli geçişi sağlamak üzere, inen araçlar, varsa sığınma cebine

girmek, sığınma cebi yoksa sağ tarafa yanaşıp durmak, çıkan araç için manevra imkânı bulunmadığının açıkça anlaşılması halinde de geri gitmek zorundadırlar

Düz eğimsiz, dar taşıt yollarında aksini gösteren bir trafik işareti yoksa; Otomobil, minibüs, kamyonet, otobüs, kamyon, arazi taşıtı, LTT, iş makinelerini sürerler, Motorsuz araçları sürerler yazılı sırasına göre kendisinden önceliklere, geçiş hakkı vermek suretiyle geçiş kolaylığı sağlamak zorundadırlar

DURAKLAMA ve PARK ETME KURALLARI

Gereksiz olarak trafiği aksatacak, engelleyecek ve tehlikeye düşürecek şekilde araçların durdurulması yasaktır.

Duraklamada Alınacak Tedbirler:

- En uygun yerin seçilmesi,
- Bulunulan şeritte en az yer işgal edilmesi, varsa banketten yararlanılması,
- Duraklama amacı uzun süre beklemeyi gerektiriyor ise, park etmede alınacak önlemlerin alınması, gerekli hallerde park ışıklarının yakılması,
- Diğer araçların geçişini ve yayaların yürümelerini zorlaştırmayacak, yüklerin boşaltılması veya yüklenmesi sırasında başkalarına zarar vermeyecek, karayolu yapısını bozmayacak ve kirlilemeyecek şekilde tedbirler alınması zorunludur.

YOLCU İNDİRME – BİNDİRME KURALLARI:

Aksine bir işaret bulunmadıkça **araç sürücüleri;** Araçlarını, gidiş yönlerine göre yolun en sağ kenarında durdurarak, yolcularını sağ taraftan indirmek ve bindirmek, yolcular da araçların sağ tarafından inmek ve binmek **zorundadırlar.**

- Araç durmadan kapı açmak,
- Kapıların kapanmasını beklemeden hareket etmek,
- Durakladıktan sonra aracın sağını kontrol etmeden kapı açmak ve kontrolsüz inip binmek
- Taşıt yolu üzerinde araçların sol kapılarından yolcu indirip bindirmek, **yasaktır.**

Duraklamanın Yasak Olduğu Yerler:

- Duraklamanın yasak olduğu bir trafik işaretleriyle belirtilen yerlerde,
- Sol şeritte,
- Yaya, okul ve demiryolu geçitlerinde,
- Kavşaklar, tüneller, köprüler, bağlantı yollarında ve buralara yerleşim yerleri içinde **5m.**, yerleşim yerleri dışında **100 m.** mesafe içinde,
- Görüşün yeterli olmadığı tepe üstlerine yakın yerlerde ve dönemeçlerde,
- Otobüs, tramvay ve taksi duraklarında
- Duraklayan veya park eden araçların yol tarafındaki yanında,
- İşaret levhalarına yaklaşım yönünde, yerleşim yerleri içinde **15 m.**, yerleşim yerleri dışında **100 m.** mesafede,
- Yerleşim yerleri dışındaki karayollarında taşıt yolu üzerinde (zorunlu haller hariç), **duraklamak yasaktır.**

Park Etme:

Park etme, araçların durma ve duraklama halleri dışında, genelde uzun süreli olarak bekletilmek üzere bırakılmasıdır. Aracın çalışır durumda olması veya içinde insan bulunması park etme amacını değiştirmez.

Park Etmede Alınacak Tedbirler:

- El freni ile tespit edilir, motor durdurulur, eğimli yollarda inişte geri, yokta birinci vitese takılır ve ön tekerlekler sağa çevrilir.
- Eğimli yoldaki araç; kamyon, çekici veya otobüs ise, her iki arka tekerleğinin, ayrıca römorklarının ve birden fazla ise, her bir römorkun arka tekerleklerinin inişte ön, çıkışta arka taraflarına niteliklerine uygun takoz konulur.
- Aracın terk edilmesi halinde; camlar kapatılarak, kapılar kilitlenir.

Park Etmenin Yasak Olduğu Yerler ve Haller

- Duraklamanın yasak olduğu yerlerde,
- Park etmenin trafik işaretleri ile yasaklandığı yerlerde,
- Geçiş yolları önünde ve üzerinde,
- Yangın musluklarına her iki yönden **5 m.** mesafesi içinde,
- Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının duraklarını belirten levhalara her iki yönden **15 m.** mesafe içinde,
- Üç veya daha fazla şeritli yollarda, aksine bir işaret bulunmadıkça gidişe ayrılmış en sağ şerit dışındaki şeritlerde,
- Kurallara uygun olarak park etmiş araçların çıkışına engel olacak şekilde,
- Geçiş üstünlüğü olan araçların giriş ve çıkışlarının yapıldığı yerleri belirten işaret levhalarına **15 m.** mesafe içinde,
- Kamunun yararlandığı park, bahçe, garaj, sinema, fabrika, atölye, iş hanı, okul, hastane vb. tesis ve işyerlerinin giriş ve çıkış kapılarına her iki yönde **5 m.** mesafe içinde,
- Park için yer ayrılmamış veya trafik işaretleriyle belirlenmemiş alt ve üst geçitler ile köprüler üzerinde veya bunlara **10 m.** mesafe içinde,
- Belirli kişi, kurum ve kuruluşlara trafik komisyonları kararları ile ayrılmış olan ve bir işaretle belirlenmiş olan park yerlerinde (izin verilen araçlar hariç),
- Zorunlu haller dışında yerleşim yerleri dışındaki karayollarında, taşıt yolu üzerinde,
- Yaya yollarında,
- Yayaların geçişine engel olmayacak şekilde ayrılmış, işaretlerle belirlenmiş, il ve ilçe trafik komisyonunca karara bağlanmış olmak şartıyla, geniş ve uygun durumdaki yaya yollarında bulunan park yerleri dışındaki yaya yollarında,
- Park etme için ayrılmış olan yerlerde belirlenmiş şekilde aykırı olarak veya süre dışında,
- Belirli süreler için ücret ödenerek park etme izni verilen ve bu amaçla özel cihaz bulunduran yerlerde ücret ödemeden park etme halinde veya süresi dışında, **park etmek yasaktır.**

Yasaklanmış yerlerde ve hallerde park edilen araçlar yetkililerce kaldırılır. Araçların yetkililerce kaldırılıp götürülmesi dolayısıyla yapılmış olan bütün masrafları, aracın sürücüsü veya sahibi ödemek zorundadır.

Sürücüler duraklanan veya park edilen yerden çıkarken yoldan geçen araçlara geçiş kolaylığı sağladıktan sonra manevraya başlamak zorundadır.

Yerleşim birimleri içindeki karayollarında; bir trafik işareti ile izin verilmedikçe, duraklama ve arızalanma gibi zorunlu haller dışında kamyon, çekici, otobüs veya bunların römorkları, lastik tekerlekli traktörler ile her türlü iş makinelerinin park etmesi yasaktır. Köy kasaba gibi küçük yerleşim birimleri bu hükmün dışındadır.

ARAÇLARIN IŞIKLANDIRILMASI VE IŞIKLARIN KULLANILMASI:

Araçlar geceleri veya kar, sis, şiddetli yağmur ve yeterli derecede aydınlatılmamış tünel gibi görüşün yetersiz olduğu yer, zaman ve hallerde ışıklarını yakmak zorundadır.

Araçların önünde; beyaz ve açık sarı renklerde, arkada ise kırmızı ve portakal sarısı renginde ışık veren lambalar bulunmalıdır. Araçlarda, farlar, dönüş lambaları, park lambaları, fren lambaları ve plaka lambalarının bulunması zorunludur. Sis lambaları ile geri vites lambasının bulunması zorunlu değildir. Yönetmelikte gösterilenler dışında ışık ve yansıtıcı bulundurulması ve kullanılması yasaktır.

Uzağı gösteren farlar **100 metre**, yakını gösteren farlar **25 metre** ileriye aydınlatacak şekilde ayarlı olmalıdır. Arka plaka **20 metre** mesafeden okunacak şekilde ışıklandırılmalıdır.

Uzağı Gösteren Işıklar:

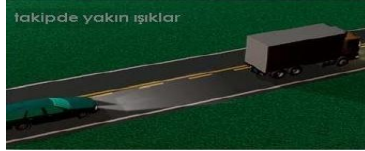
- Yerleşim birimleri dışındaki karayollarında geceleri seyrederken,
- Yeterince aydınlatılmamış tünellere girerken ve benzeri yerlerde,
- Sürücüler, geceleri, yakın ilerisi görülmeyen kavşak, dönemeç ve tepe üstlerine yaklaşırken, yakın ve uzağı gösteren ışıkları ardı ardına ve sıra ile yakarak gelişlerini haber vermek zorundadır.

Yakını Gösteren Işıklar:

- Yerleşim birimleri içinde ve aydınlatmanın yeterli olduğu yerlerde,
- Karşılaşmalarda, öndeki aracı takip ederken ve geçerken yan yana gelinceye kadar,
- Gündüz görüşü azaltan sisli, yağışlı ve benzeri havalarda kullanılır.

Işıkların Kullanılmasında Yasaklar

- Sis ışıklarının; sisli, karlı ve sağanak yağmurlu havalar dışında ve diğer farlarla birlikte yakılması,
- Dönüş ışıklarının "geç" anlamında kullanılması,
- Karşılaşmalarda ışıkların söndürülmesi,
- Öndeki aracı geçişlerde uyarı için çok kısa süre dışında uzağı gösteren ışıkların yakılması,
- Yönetmelikte belirlenen esaslara aykırı nitelikte ışık takılması ve kullanılması
- Sadece park lambaları veya sis ışıkları ile seyredilmesi, **yasaktır**.

ARIZALI ARAÇLARIN İŞARETLENMESİ VE ÇEKİLMESİ:

Teknik arıza, kayma, yolda ani olarak meydana gelen bir bozukluk veya heyelan, yükün kayması ve düşmesi vb. gibi zorunlu hallerin yerleşim birimleri dışındaki karayolunda taşıt yolu üzerinde meydana geldiği takdirde, araç sürücüsü, bütün imkânları elverdiği ölçüde kullanarak hareket ettirme, itme ve benzeri yollarla, araçlarını karayolu dışına, bu mümkün olmaz ise bankete, bu da mümkün değilse taşıt yolunun en sağına almak ve her durumda yol, hava ve trafik şartları ile gece ve gündüz olmasına göre, gerekli güvenlik ve uyarı tedbirlerini derhal alıp uygulamakla yükümlüdürler.

- Reflektör**, kırmızı ışık yansıtıcı: bir kenarı **45 cm** eşkenar üçgen şeklinde, her kenarı **5cm** genişliğinde ışık yansıtan yüzey, ayak yapısı gelip geçen araçların rüzgârından devrilmeyecek şekilde olmalıdır.

Çeken ve Çekilen Araçlarla İlgili Kurallar:

- Çekilen aracın ağırlığı, çeken aracın taşıma sınırından fazla olmamalıdır
- Her iki araç boş olmalı, yolcu ve yük olmamalı, sürücüler yönetiminde olmalıdır.
- Aradaki bağlantı yerinden çıkmayacak ve kopmayacak şekilde **çelik çubuk, çelik halat veya zincirle** yapılmalıdır
- Çekilen aracın ışık donanımı bozuk ise arkasına gündüz 20 x 20 cm. boyutunda kırmızı bez, gece kırmızı ışık veya reflektör konulmalıdır.
- Bağlantı en fazla **5 m. olmalıdır**. Bu mesafe **2,5 m**'yi geçtiği takdirde, bağlantının orta kısmına gündüz **kırmızı yansıtıcı veya 20x20 cm ebadında kırmızı bez**, gece kırmızı ışık veya kırmızı **yansıtıcı** konulmalıdır.
- Çekilen aracın freni bozuk ise, **1 m' lik Çeki demiri ile bağlantı** yapılmalıdır
- Freni bozuk aracı çekerken **15 km/s.**, diğer arızalı araçları çekerken **20 km/s.** Hız sınırına uyulmalıdır.
- Kendi kendine hareket gücü olmayan römork ve benzeri arızalı araçlar ile başka bir araçla çekilemeyecek durumda olan araçlar, **oto kurtarıcı** ile çekilmelidir.

SAYGISIZ VE TEDBİRSİZ ARAÇ KULLANMA:

- Su, çamur ve benzerlerini sıçratmak, atmak, dökmek,
- Korkutmak veya şaşırtmak,
- Sigara külü ve izmaritlerini veya başka şeyleri yola atmak, dökmek,
- Özel amaçlarla, keyfi veya kasıtlı davranışlarda bulunmak, seyir emniyetini ihlal etmek veya tehlikeye düşürmek,
- Seyir halinde sürücülerin cep ve araç telefonu ile benzeri haberleşme cihazlarını kullanması yasaktır

SES, MÜZİK, GÖRÜNTÜ VE HABERLEŞME CİHAZLARI

Yasa ve yönetmelikte belirtilen şartlara uymayan ses, müzik, görüntü ve haberleşme cihazları ve sürücünün izleme ve kullanma sahası içinde bulunan görüntü cihazları araçlardan söktürülür.

Araçlardaki ses cihazlarının:

- Yakın ilerisi görülmeyen kavşak, dönemeç ve tepe üstü gibi yerlere yaklaşırken geliş haber verme, yol ve trafik durumuna göre karayolunu kullananları uyarma ve geçme halleri dışında kullanılması,
- Kamunun rahat ve huzurunu bozacak şekilde gereksiz veya gereğinden uzun ve ayarsız olarak seslendirilmesi,
- Geçiş üstünlüğüne sahip araçlarda bulundurulması gerekenlerin, diğer araçlara takılarak kullanılması, yasaktır.

OKUL TAŞITLARI

- Taşıtın arkasında **"OKUL TAŞITI"** yazısını kapsayan numunesine uygun renk, ebat ve şekilde **reflektif** bir kuşak bulundurulmalıdır,
- Okul taşıtı sürücüsü öğrenci indirme-bindirme yaptıkları sırada aracın arkasındaki **30 cm** çapındaki kırmızı ışık veren siyah renkte **"DUR"** yazısının ışığını yakmak; diğer araç sürücülerine ise bu ışık yandığı sürece durmak zorundadır.
- Araç içi düzeni sağlama, iniş ve binişlerde öğrencilere yardımcı olmak üzere 22 yaşını doldurmuş, lise mezunu rehber personel bulundurulması **zorunludur**.
- Öğrencilerin kolayca yetiştirileceği camlar ve pencereler sabit olmalıdır.

ARIZALI ARAÇLARIN İŞARETLENMESİ:

Durumlarına göre bozulan araçlar için park etme ve duraklamada alınacak önlemlerden gerekli olanlar uygulanmakta birlikte;

- Araçların park ışıkları yakılmadığı, yakılmadığı ve yakılması halinde bile, diğer araç sürücüler tarafından **150 m.** mesafeden açıkça görülmediği takdirde, bozulan aracın ön ve arkasına uygun yerlere, diğer araç sürücülerinin **150 m.** mesafeden açıkça görülebilecekleri şekilde birer kırmızı reflektör veya kırmızı ışıklı cihaz konulması,
- Dönemeç veya tepe üstü gibi yerlerde, kırmızı ışık cihazı veya kırmızı renkteki yansıtıcının aracın ön ve arkasına en az **30 metre** mesafede ve diğer araç sürücüler tarafından en az **150 metreden** açıkça görülebilecek şekilde yerleştirilmesi,
- Otobüs, kamyon ve çekicilerin arızalanması halinde, normal hava şartlarında en az **150 m.** den görülebilecek şekilde **150 x 25 cm.** ebadında engel işaretinin konulması mecburidir.
- Bozulan araç tehlikeli madde taşıyorsa, her durumda kırmızı ışıklı cihaz kullanılacak ve devamlı şekilde başında beklemek suretiyle **gözetim altında** tutulacaktır.
- Gerekli tedbirler alınıncaya kadar araçta acil uyarı (dörtü ikaz) lambaları yakılır.
- Arızalı aracın önüne ve arkasına taş dizmek, teneke, bidon, lastik gibi şeyler koymak, ateş yakarak işaretleme yapmak tehlikeli ve yasaktır.

YAYA, OKUL VE DEMİRYOLU GEÇİTLERİ

YAYA-OKUL GEÇİTLERİ:

Yaya ve okul geçitlerine yaklaşan bütün sürücüler araçlarını yavaşlatmak, bu geçitten geçen veya geçmek üzere olan yayalara ilk geçiş hakkını vermek ve varsa okul geçidi görevlilerinin verecekleri işaret ve talimata uymak zorundadır.

Yaya ve okul geçitlerinde öndeki araç geçmek, duraklamak ve park etmek yasaktır.

DEMİRYOLU GEÇİDİ (HEMZEMİN GEÇİT):

Demiryolu geçitlerine yaklaşan sürücüler;

- Hızlarını azaltmak,
- İşikli veya sesli talimatın vereceği "DUR" emrine uymak,
- Taşıt yoluna indirilmiş veya indirilmekte olan tam ve yarım bariyerler varken geçide girmek,
- Bariyer tamamen açıldıktan sonra demiryolu geçidine girmek ve geçidin durumuna uygun bir hızla geçmek zorundadırlar.

KontROLSÜZ demiryolu geçitlerine yaklaşan sürücüler;

- Hızlarını azaltmak,
- Geçmeden önce makul bir mesafede durmak,
- Herhangi bir demiryolu aracının yaklaşmadığına emin olduktan sonra geçmek zorundadırlar.

ARAÇLARIN BOYUT ÖLÇÜ VE AĞIRLIKLARI:

Azami Genişlik: 2,55 m, Azami Yükseklik: 4 m, otobüs dışındaki motorlu araçlarda azami uzunluk 12 metre

Azami Toplam Ağırlıklar:

Tahrirsiz dingil.....	10 ton
Tahrirli dingil	11,5 ton
İki dingil	18 ton
Üç dingil.....	25 ton
Dört dingil.....	32 ton
Beş ve daha çok.....	40 ton

Yapılacak ağırlık kontrollerinde %5 tartı toleransı uygulanır. Ancak, ocaklardan çıkarılan ve ocak sahasının içinde tartılmayan madenlerin, paketlenmemiş veya herhangi bir şekilde seçilecek stok sahalarına depolanması, zirai ürünlerin üretildiği arazi parçasından stoklama alanlarına yapılacak seri taşıma amaçlı depolamalar sırasında, her türlü karayolu üzerinde 1 kilometreye kadar yakın mesafeli taşımalarda, taşıtların hızı 60 km/s'i geçmemek kaydı ile aracın azami yüklü ağırlığını % 15 oranında aşabilmeleri mümkündür.

ARAÇLARIN YÜKLENMESİ

- Araçlara, taşıma sınırı üstünde yolcu veya yük alınması, taşıma sınırının aşılması, dingil ağırlıklarını aşacak şekilde yük yüklenmesi yasaktır.
- Ağırlık ve boyutları bakımından standart dışı yüklerin karayolu ile taşınması için Karayolları Genel Müdürlüğü'nden özel izin almak zorunludur.
- Araçların ağırlık kontrolleri Karayolları Genel Müdürlüğü'nce yapılır.
- Radyoaktif maddelerin yüklenmesi, boşaltılması ve taşınabilmesi için Atom Enerjisi Komisyonu'ndan izin alınması zorunludur.

Yükleme Sırasında Dikkat Edilecek Hususlar:

- Yükün, karayoluna degecek, düşecek, dökülecek, saçılacak, sızacak, akacak, gürültü çıkaracak şekilde yüklenmesi,
- Dengeyi bozacak, yolda bir şeye takılacak ve sivri çıkıntılar oluşturacak şekilde yüklenmesi,
- Görüşe engel olacak, aracın sürme güvenliğini bozacak ve tescil plakalarını, ayırım işaretlerini, fren ve dönüş ışıklarıyla yansıtıcıları örtecek şekilde yüklenmesi,
- Aracın boyunu önden 1 m. arkadan 2 m. den fazla aşacak şekilde yüklenmesi,
- Kasanın sağ ve sol yanlarından taşacak şekilde yüklenmesi,
- Çamurluk, basamak, kasa kenarı, araç üstü, bagaj merdiveni gibi dış kısımlarda ve yük üzerinde yolcu taşınması, yasaktır.

Yük Taşınmak İçin Yapılmış Araçlarda, Gerekli Hallerde:

- Uygun oturma yerlerinin yapılmış, kasa kenarlarının kapalı ve üzerinin örtülü olması şartıyla, taşıma sınırının her tonu için 2 yolcu taşınabilir.
- Kısa mesafelerde işçi taşınmasında kullanılacaklar için, kasa kapaklarının kapalı ve karoser zeminden itibaren en az 120 cm. yüksekliğinde elle tutulacak sağlam bir korkuluğun bulunması şartı ile taşıma sınırının her tonu için ayakta 2 yolcu (işçi) taşınabilir.

- Tarım ürünlerinin toplanması, yüklenmesi veya boşaltılması amacıyla lastik tekerlekli traktörlerin römork veya yarı römorklarında oturmaları şartıyla, taşıma sınırının her tonu için en çok 3 kişi taşınabilir.

- Yükle yolcu bir arada taşınırken yükler sağlam olarak yerleştirilmiş ve bağlanmış olmalı, kasanın yan ve arka kapakları kapalı olmalı, yolcular kasa içinde ayrı bir yere oturtulmalıdır.

TEHLİKELİ MADDELERİN TAŞINMASI

Fiziksel ve kimyasal yapı ve nitelikleri bakımından patlayıcı, parlayıcı, yanıcı, yakıcı, kendi kendine tutuşucu veya kolayca ateş alıcı, zehirli veya radyoaktif maddeler ile bunların benzerleri Tehlikeli Madde sayılır.

- Tehlikeli maddelerin yüklenmesi ve boşaltılması sırasında bulundukları yere 30 m. mesafe içinde, sigara ve benzerleri içilmeyecek, kibrit, çakmak, aydınlatma cihazı ve benzerleri gibi alev ve kıvılcım çıkaran şeyler kullanılmayacak.
- Tehlikeli madde taşıyan araçların içine 6 voltu geçmeyen pilli fener dışındaki aydınlatma cihazları ile girilmeyecektir.
- Bu araçlarda iki adet 6 kg. kapasiteli yangın söndürme cihazı bulundurulacaktır.
- Araca başka yük alınmayacak, mal sahibi veya hizmetliden başka yolcu bindirilmeyecektir.
- Park etme ve duraklama halinde araç, bir görevlinin gözetimi altında olacaktır.
- Bu araçları sürenler, yerleşim yerleri dışındaki karayolunda, diğer araçları en az 50 m. mesafeden takip edeceklerdir.
- Duraklama hallerinde diğer araçlarla aralarında 20 m. mesafe bulundurulacaktır

SÜRÜCÜ VE YOLCULARIN KORUYUCU TERTİBAT KULLANMALARI

- Otomobil ve tescilde otomobil gibi işlem gören arazi taşıtları, minibüs, kamyon, kamyonet, çekici ve otobüslerde sürücünün yanındaki ön koltukta 10 yaşından küçük çocukların taşınması yasaktır.
- Motosiklet ve motorlu bisiklet sürücülerinin koruma başlığı ve koruma gözlüğü, yolcularının ise koruma başlığı kullanmaları zorunludur.
- Araçlarda 150 cm'den kısa ve 36 kg'ın altındaki çocukların taşınması sırasında çocukların ağırlığına uygun çocuk bağlama sistemlerinin kullanılması zorunludur. Ancak, 135 cm'den uzun çocuklar çocuk bağlama sistemleri yerine ön koltukta oturmak şartıyla diğer koltuklardaki emniyet kemerlerini kullanabilirler. Çocuk bağlama sistemleri olmayan araçlarda üç yaşın altındaki çocuklar taşınamazlar.

YAVAŞ SÜRME VE YAVAŞLAMA YASAĞI

Sürücülerin zorunlu bir neden olmadıkça:

- Diğer araçların ilerleyişine engel olacak şekilde yavaş sürmeleri,
- Belirlenen hız sınırlarının çok altında ve trafiğinin akışına engel olacak şekilde sürmeleri,
- Başkalarını rahatsız edecek veya tehlikeye sokacak şekilde gereksiz ve ani yavaşlamaları, yasaktır.

BİSİKLET, MOTORLU BİSİKLET ve MOTOSİKLET SÜRÜCÜLERİ

- Bu araçların yaya yollarında sürülmesi yasaktır. Aynı bir bisiklet yolu olduğu halde, bisiklet ve motorlu bisikletlerin taşıt yollarında sürülmesi yasaktır.
- İkiden fazlasının taşıt yolunun bir şeridinde yan yana sürülmesi yasaktır.
- Sürücü arkasında oturma yeri olmadıkça başka kişilerin taşınması yasaktır.
- Yeterli oturma yeri olsa dahi bir kişiden fazlasının taşınması yasaktır.
- Bu araçların sürülmesi sırasında elde bagaj, paket ve benzerlerinin taşınması yasaktır.
- Bisiklet sürenlerin en az bir elleri, motorlu bisiklet sürenlerin manevra için işaret vermeleri halleri dışında iki elleri ve motosiklet sürenlerin devamlı iki elleriyle taşıtlarını sürmeleri zorunludur.
- İzin alınarak yapılan gösteriler haricinde, bu araçlar üzerinde akrobatik hareketler yapılması yasaktır.
- Üç tekerlekli ve özel şekilde imal edilmiş motosikletler hariç, bu araçlar üzerine kasa, sandık vb yaptırılarak ticari amaçla yük taşınması yasaktır.
- Bisiklet ve motorlu bisikletin önünde beyaz ışık veren ve 20 m yi aydınlatan bir far ve arkasında 10 cm² kırmızı yansıtıcı, Ön ve arka tekerlerine ayrı ayrı kumanda edebilecek iki adet fren, 30 m den duyulabilecek sesli ikaz cihazı bulundurulmalıdır. Bisiklet sürücülerinin 11 yaşını, motorsuz taşıtları sürenlerin de 13 yaşını doldurmuş olmaları gerekmektedir.

YARIŞLAR VE KOŞULAR

İl sınırları içindeki yarış ve koşular için o ilin valiliğinden, iller arası veya uluslar arası yarış ve koşuları için İşleri Bakanlığından en az 30 gün önceden başvurularak izin alınır. Yarışa katılacaklar için Karayolları Trafik Kanununun 105. Maddesi gereğince sigorta yaptırılır.

ÇOCUK, HASTA VE ENGELLİ TAŞITLARI, GÖRMEYEN YAYALAR

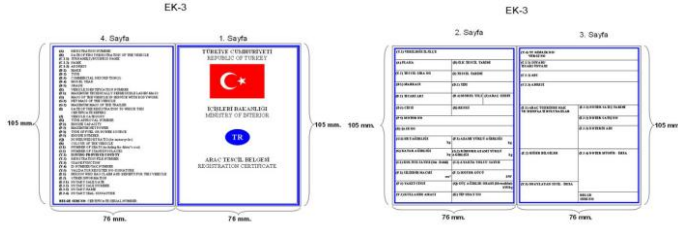
Gözleri görmeyenlerden, beyaz baston taşıyan, kollarında 3 siyah yuvarlaklı sarı bant bulunan, bir yayanın veya köpeğin yardımı ile yürüyen kişilerin taşıt yolu üzerinde bulunmaları halinde bütün sürücülerin yavaşlamaları, gerektiğinde durmaları ve yardımcı olmaları zorunludur.

YAYALARLA İLGİLİ KURALLAR

- Yayalar yaya yolu, banket veya alan varsa, buralardan yürümek zorundadırlar.
- Her iki tarafında banket bulunan ve kullanılır durumda olan yollarda, yayalar kendi gidiş yönlerine göre sol banketten yürümek zorundadırlar.
- Taşıt yolunu karşı tarafına geçmek isteyen yayalar, yaya ve okul geçitlerinden veya kavşaklardan geçmek zorundadırlar. 100 m. yakınında bu gibi yerler yoksa, gelen taşıtların hızını kontrol ederek en kısa doğrultuda karşıya geçebilirler.
- Yaya ve okul geçitlerinden geçerken geçidin sağ bölümünden yürümek zorundadırlar.
- Yaya yolu bulunmayan karayollarında yürümek zorunda kalan yayalar gece ve gündüz görüşün az olduğu hallerde sürücülere uyarıcı açık renk elbise giymek, üstünde veya elindeki eşyada yansıtıcı bulundurmak veya ışık taşımak zorundadır.
- Yayalar, karşıya geçişlerini yapmak üzere taşıt yoluna girmeden önce, önce sol taraflarını sonra sağ taraflarını kontrol etmelidirler.
- Bir yetkili veya görevli yönetiminde düzenli bir şekilde yürüyen yaya kabileleri taşıt yolunun en sağ şeridinden fazla kısmını işgal etmeden, gece ve gündüz görüşün az olduğu hallerde imkân oranında tek sıra halinde yürümek, araçların hareketlerini engellemek ve güçleştirmek, çarpmayı önleyici ve uyarıcı tedbirler almak şartı ile taşıt yolu üzerinden yürüyebilirler.

ARAÇLARIN TESCİLİ

Araç sahipleri, araçlarını yetkili tescil kuruluşuna tescil ettirmek ve tescil belgesi almak zorundadır.

İlk defa tescili yapılacak araçların sahipleri, satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren **3 ay** içinde tescil yaptırmak üzere gerekli bilgi ve belgelerle yazılı olarak müracaat etmek zorundadırlar. Daha önce tescil edilmiş aracı, satın aldıklarında ise, **1 ay içinde**, ilgili tescil kuruluşlarında kendi adlarına tescil yaptırmak zorundadır.

Araç üzerinde teknik değişiklik yapıldığında ve araç sahibi adres değişikliği yaptığında 30 gün içinde ilgili tescil kuruluşuna bildirmek zorundadır.

Araçların tescilinin yapılabilmesi için; faturası, taşıt alım vergisi ödeme belgesi, teknik belge (karayolu uygunluk belgesi), zorunlu mali sorumluluk sigorta belgesi, motorlu taşıtlar vergisi ödeme belgesi, çevre kirliliği önleme fonu hesabına yatırılması gereken miktarın ödendiğine dair bilgi ve belgeler ibraz edilir. Bilgi ve belgelerin doğruluğu kontrol edildikten sonra müracaat edene; **Trafik belgesi, tescil belgesi ve tescil plaka numarası verilir.**

Araç devralan kişiden; noter devir senedi, zorunlu mali sorumluluk sigorta belgesi, vergi ve ceza borcunun bulunmadığına dair vergi dairesinden alınan "Borcu yoktur belgesi", ni ibraz etmesi istenir.

Trafik Belgesi ve Geçerliliği:

Trafik belgesi tescil işlemleri tamamlanmış araçların, trafiğe çıkarılmasına müsaade edilen ve muayene sürelerini belirleyen bir belgedir.

Trafik belgesi, her muayene süresi sonunda muayene istasyonu görevlilerince, aracın teknik kontrolleri yapılarak yönetmelikte belirtilen süre kadar muayene süresi uzatılır. Trafik belgesinin muayeneye ait bölümüne gerekli kayıtlar işlenerek tasdik ve imza edilir.

Trafik belgesinin kaybolması, muayene bölümlerinin bitmiş olması halinde, herhangi bir tescil biriminde yenilenir.

Trafik denetimlerinde neler kontrol edilir?

Ehliyet – Ruhsat!

Ehliyetin sahte olup olmadığı, kullanılmakta olan araca uygunluğu kontrol edilir. Sonra ruhsat cüzdanının içindeki evraklara bakılır.

Ruhsat cüzdanının içindeki evraklar;

1. Tescil Belgesi,
2. Trafik Belgesi,
3. Sigorta evrakları

Araç kullanırken taşınması ve yetkililere gösterilmesi gerekenler:

1- Sürücü Belgesi 2-Tescil belgesi (Sahiplik Belgesi), 3- Trafik belgesi, 4- Mali sorumluluk sigortası, 5- Tescil plakası

Araçlara ait ayırım ve tanıma işaretleri:

Araçlara; reklam, yazı, işaret, resim, şekil, sembol, ilan, flama, bayrak vb. takılması, yazılması, sesli ve ışıklı donanımların bulundurulması özel izine bağlıdır. İzin alınmadan yazılmış olan yazılar sildirilir ve takılan donanımlar söktürülür.

Taşıtların camlarının görüntüyü değiştirecek seviyede renkli kullanımı ve camların üzerine renkli film tabakası yapıştırılması yasaktır.

ARAÇLARIN MUAYENELERİ

- Lastik tekerlekli traktör ve römorkları **ilk 3 yaş sonunda, 3 yılda bir,**
 - Resmi / Hususi otomobil ve römorkları, iki veya üç tekerlekli araçlar, **ilk 3 yaş sonunda ve 2 yılda bir,**
 - Diğer motorlu araçlar ve römorkları **her yıl,** periyodik muayeneye tabi tutulur.
- Muayene süresi dolmasa bile kazaya karışması sonucu yetkili zabıtaca muayenesi gerekli görülenler ile, araç üzerinde değişiklik yapılması durumunda aracın muayenesi zorunludur.

SÜRÜCÜ BELGELERİ

Sınıfı	Araçla	Kapsam	Öğrenim Durumu (en az)	Yaş
A1	Motorlu Bisiklet	-	İlkokul	17
A2	Motosiklet	A1	İlkokul	17
B	Otomobil, Minibüs, Kamyonet	F	İlkokul	18
C	Kamyon	B, F	İlkokul	22
D	Çekici	C, B, F	İlkokul	22
E	Otobüs	C, B, F	İlkokul	22
F	Lastik Tekerlekli Traktör	-	İlkokul	17
G	İş Makineleri	-	İlkokul	18
H	Hasta ve Sakat Araçları	-	İlkokul	17

Yukarıda belirtilen yaş sınırını bitirmiş olup bir sonraki yaştan gün almış olması gereklidir.

A1, A2, F ve G sınıfı hariç diğer sınıf sürücü adaylarına sürmeyi öğrenmeleri için K sınıfı sürücü aday belgesi verilir. Bu belge 1 yıl geçerlidir.

Monoküler kişiler; A1, A2, B ve F sınıfı sürücü belgesi alabilir. Ticari araç kullanamaz. Kullandıkları aracın içinde, sağında ve solunda olmak üzere en az 3 ayna bulunması zorunludur. Sürücü sertifikalarına ve belgelerine monoküler yazılır. Sürücü Belgesi aldıktan sonra her yıl göz hekiminden sağlık raporu almaları zorunludur. Kullanacakları araçların azami hız sınırları; yerleşim yerleri içinde 50 km/s, yerleşim yeri dışında belirlenen hız sınırlarından 10 km/s daha az olmalıdır.

Gece körlüğü olanlar hız doğumundan 1 saat öncesinden, gün batımından 1 saat sonrasına kadar araç kullanabilirler. Renk körlüğü olanlar herhangi bir koşul olmadan sürücü olabilirler.

İşitme cihazı kullananlar B ve F sınıfı sürücü belgesi alabilir, ticari araç kullanamazlar.

İşitme ve konuşma engellilere H sınıfı sürücü belgesi verilir. Kullandıkları aracın arka camının sol ve sağ üst köşesine işitme ve konuşma engelli olduklarını belirten işaret konulur.

E sınıfı sürücü belgesini 28.04.1997 tarihinden önce alanlar, D sınıfı sürücü belgesi ile kullanılan çekicileri D sınıfı sürücü belgesi almaya gerek olmadan kullanabilir.

Sürücü Belgesinin Geri Alınması:

- Sağlık raporu ile sürücülük yapmasında sakınca görülenlerin,
- Sürücünün belgesinin sahte olduğu, hile ile alındığı, şartlarına uygun olmadan verildiği tespit edilenlerin.
- Trafik suçunun işlendiği tarihten geriye doğru **1 yıl içinde toplam 100 ceza puanını** aşan sürücülerin, sürücü belgeleri **2 ay süre** ile geri alınır. **Aynı yıl içinde ikinci defa 100 ceza puanını** dolduran sürücülerin sürücü belgeleri **4 ay süre ile geri alınarak, psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine** tabi tutulur. Muayene sonucunda sürücülük yapmasına engel hali bulunmayanların belgesi süresi sonunda iade edilir. **1 yıl içinde 3 defa 100 ceza puanını** dolduran sürücülerin belgeleri **süresiz olarak iptal edilir.**
- Ölümle sonuçlanan trafik kazalarına asli kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri **1 yıl süre ile geri alınır.**

HUKUKİ SORUMLULUK VE SİGORTA

Bir motorlu aracın işletmesinin bir kimsenin ölümü veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına neden olması halinde motorlu aracı işletenin sorumluluğunu karşılamak üzere yapılması zorunlu sigortaya; **Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası** denir. Zorunlu mali sorumluluk sigortası bulunmayan araçlar, trafikten men edilir.

Otobüslerin "**Zorunlu koltuk ferdî kaza sigortası**" yaptırmadan trafiğe çıkmasına izin verilmez.

İşleten ve araç işleticisi teşebbüsün sahibi, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına katılan yardımcı kişilerin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur.

Zorunlu Mali sorumluluk sigortasının süresi 12 aydır. Sigorta süresi dolunca yenilenmesi gerekir.

Kasko sigortası zorunlu olmayıp isteğe bağlıdır.

TRAFİK KAZALARI

Kazaya karışan sürücülerin tümü, yetkililerin gelmesini gerekli görmez ve aralarında anlaşılırla, trafik akışını engellemek için olay yerinin fotoğrafları çekilerek kazaya karışan araçlar taşıt yolu dışına çıkarılır ve "Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağını" düzenleyip birlikte imza altına alarak olay yerinden ayrılabilirler. Olay yerinden ayrıldıktan sonra, yetkililerden kaza tespit tutanağı düzenlenmesini isteyemezler.

Yetkililer Tarafından Tutanak Tutulması Gereken Durumlar;

- Kazaya bir aracın karışması.
- Taraflardan birinin sürücü belgesinin bulunmaması,
- Araçlardan birinin zorunlu mali sorumluluk sigortasının olmaması.
- Sürücülerden herhangi birinde alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde aldığı şüphesinin bulunması,
- Kazaya karışan araçlardan herhangi birinin kamu kurum veya kuruluşuna ait olması kamu malına veya üçüncü şahısların eşyalarına zarar verilmiş olması
- Kazada ölüm veya yaralanma durumunun olması.

Maddi hasarlı kazalarda ve anlaşma durumunda kazaya karışan sürücüler;

- Kaza ile ilgili bir tutanağı karşılıklı olarak doldurarak imzalar.
- Araçların plakaları görünecek şekilde fotoğraflarını çeker,
- Araçların sigorta poliçeleri, ehliyet ve kimlik fotokopilerini karşılıklı olarak alarak aracı ve evrakları servis istasyonuna bırakırlar,
- Sigorta eksperleri evrakları inceleyerek suçluluk oranlarını hesaplar ve araçların onarımını sağlar.

Trafik Zabıtası Çağırılması Durumunda Trafik Zabıtasının Görevleri;

- Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde, yolu trafiğe açmak,
- Karayolunu kullananlar için ek bir tehlikenin oluşmaması için gerekli tedbirleri almak,
- Yaralıları ilk yardım yapılmasını veya en yakın sağlık kuruluşuna gönderilmesini sağlamak,
- Kaza yerindeki mal güvenliğini sağlamak,
- Trafik Kazası Tespit Tutanağı düzenlemek,

Kazaya Karışanlar:

- Durmak ve trafik güvenliği için gerekli önlemleri almak,

5- Milli Eğitim Bakanlığı :

- Motorlu araç sürücülerinin yetiştirilmesi için sürücü kursları açar, özel sürücü kursu açılmasına izin verir ve kursları denetler,
- Sürücü adaylarının sınavlarını yapar, başarılı olanlara sertifikalarını verir,
- Okul öncesi, okul içi ve okul dışı trafik eğitimini düzenleyen trafik genel eğitim planı hazırlamak ve ilgili kuruluşlarla iş birliği yaparak uygulamak

6- Sağlık Bakanlığı :

- Trafik kazaları ile ilgili, ilk ve acil yardım hizmetlerini planlar ve uygular,
- Kazalarda yaralananların en kısa zamanda sağlık hizmetlerinden yararlanması için, karayolları üzerinde ilk yardım istasyonları kurar, bu istasyonlara gerekli personel, araç ve gereci sağlar,
- Her ilde trafik kazaları için eğitilmiş sağlık personeli ile birlikte yeteri kadar ilk ve acil yardım ambulansı bulundurur,

7- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı:

Köy Yollarında;

- Trafik düzeni ve güvenliği açısından gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yapar,
- Kavşak, durak yeri, yol dışı park yerleri, aydınlatma vb. projeleri inceler ve onaylar,

8- Ulaştırma Bakanlığı:

- Tescile bağlı araçların muayenelerini yapar, muayene istasyonlarını denetler,
- Araçların ağırlık ve boyut kontrollerini yapar,
- Karayolları Trafik Kanunu hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tutanak düzenleyerek idari para cezası vermek,

9- Orman ve Çevre Bakanlığı:

- 2872 sayılı Çevre Kanunu ile yönetmelikler çerçevesinde belirtilen görevleri yapar,

10- Belediye Trafik Birimleri:

- Yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurur,
- Yol ve kavşak düzenlemeleri ile gerekli işaretlemeleri yapar,
- Açık ve kapalı park yerleri, alt ve üst geçitleri yapar,
- Trafiği tehlikeye düşüren engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretler veya ortadan kaldırır,
- Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri alır,
- Çocuklar için trafik eğitim tesisleri yapar veya yapılmasını sağlar.

Belediye İl ve İlçe Trafik Komisyonları:

- İl sınırları içinde yerel ihtiyaç ve şartlara göre; trafik düzeni ve güvenliğini sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır,
 - Trafiğin düzenli bir şekilde akımını sağlamak için alt yapı hizmetleri ile ilgili tedbirleri alır,
 - Trafikle ilgili sorunları çözümlmek için Trafik Güvenliği Yüksek Kurulu'nun müdahalesini gerektiren hususları İçişleri Bakanlığına iletir,
 - Belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekli ve şartları, çalıştırılabileceği yerler ile güzergâhlarını tespit eder ve sayılarını belirler,
 - Otopark olmaya uygun boş alan, arazi ve arsaları geçici otopark yeri olarak ilan eder ve bunların sahiplerine izin verir,
 - İl Trafik Komisyonunun başkanı Vali, İlçe Trafik Komisyonunun başkanı ise Kaymakam'dır.
- İl ve İlçe Trafik Komisyonlarının kararları valinin onayı ile yürürlüğe girer.

www.ehliyetdersi.com